

ПОСЛЕРАТНА КЊИЖЕВНОСТ

Основне одлике ове епохе преузети из препоручених теорија књижевности.

ВАСКО ПОПА “Кора”

Прочитати дело.

Интерпретација:

1. Пажљиво прочитајте све песме из циклуса “Списак”. Забележите наслове свих песама. Размислите зашто је песник назвао циклус “Списак”. На чијем се “списку” налазе ове животиње, биљке и предмети?
2. Какав су уметнички облик добила Попина размишљања о свету и животу? Песник размишља о ропству, усамљености, заточеништву, насиљу, отпору и лепоти. Препознајете ли неке од ових мисли у песмама са овог “списка”, уметнички обликоване у песме-слике?
3. Парафразирајући мисао француског филозофа Паскала, Попа је у песми “Патка” назвао човека “трском која мисли”. Како разумете ову метафору? Човек управља предметима са овог “списка”. Међутим, није ли можда и он сам на једном универзалнијем “списку” само један од предмета (трска) којим се управља?
4. Размотрите како је човек све наслове са свог “списка” подредио себи. Зашто је патку истерао из воде у прашину, коња упрегао, натерао га у бесомучан трк, маслачак и кестен заточио у град, столицу пригњечио собом. Наликује ли њихова судбина човековом удесу? У чему се огледа прометејство кактуса? Какво опомињујуће значење има појава самосвесног, у своју лепоту затвореног, белутка? Зашто човек не може лепоту коју носи белутак у себи да стави на свој “списак”?
5. Протумачите метафоричност и симболику сваке од ових песама из “Списка”. Шта “предмете” са “Списка” судбински приближава човековом удесу на Земљи? У каквој је функцији изостављање интерпункције?
6. Поново посматрајте песме, једну за другом, и настојте да откријете препоруке ове поезије и свеукупни смисао Попиног циклуса “Списак”. Каквом лепотом зраче ове песме? Какве сте хуманистичке поруке открили у поезији Васка Попе?

МИОДРАГ ПАВЛОВИЋ “87 песама”

Прочитати дело.

Интерпретација:

1. Своју прву књигу “87 песама” објавио је Миодраг Павловић 1952. године. Њоме је означио преврат у дотадашњој поратној поезији, оглашавајући се као први модерни песник. Збирка почиње песмом “Пробудим се”. Које асоцијације побуђује у вама ова песма?
2. Песма се заснива на згуснутој метафорици. Настојте да протумачите све метафоричне појединости: олуја, зреле вишње, рашчупане жене, вихор. Какав је кошмарни свет песник “видео” после буђења? Жели ли он да

заборави тај свет у коме бесне олује и обезвређује се све живо и мртво, или жели да га забележи песмом?

3. Размотрите модерну структуру песме. Композицију и ритамску организацију строфе. Зашто је песма лишена инерпукције?
4. Павловићу су слобода и песма израз највеће хуманости. Чиме песник жели да хуманизира свет пољуљаних вредности?

СТЕВАН РАИЧКОВИЋ **“Камена успаванка”**

Прочитати дело.

Интерпретација:

1. Прочитајте све песме у овом избору из збирке “Камена успаванка”. Изнесите своје асоцијације на наслов књиге. Повежите наслов са лирским мотивима прочитаних песама.
2. Збирка је добила наслов по исоименој песни. Изнесите своје утиске о тој песни. Шта чини њено мисаоно језгро? Какав је уметников однос према смтри?
3. Размотрите све естетске појединости ове песме. Кома све песник поручује да се успава, зарасте у сан камени, де се заустави у покрету?
4. Од каквог је значаја за његов живот било све оно од чега се песмом опрашта? Мисли ли песник тиме да све живо на свету треба његовим одласком да нестане?
5. Размотрите језик песме. Каква је улога императива? Означава ли наредбу или опраштање?
6. Из чега у овој песни произилази лирски тон успаванке?